

[Per Federspiel.]

få måneder efter satte ny blomst i Europa-rådet med tanken om et generelt politisk samarbejde, senere udviklede en lang række europæiske organisationer som kul- og stålunionen, EURATOM og sidst det europæiske fællesskab i Romtraktaten og yderligere har inddraget De Forenede Stater og Canada i et samarbejde med Europa i OECD, er udtryk for noget langt større og mere vidtrækkende end blot reaktionen over for ydre trusler.

Der skal naturligvis tid til at vænne sig til denne nye tanke om fællesskab, der må være det bærende i de vestlige landes udenrigspolitik. Det må tillige føre til, at den rent nationale udenrigspolitik kommer til at henregnes under det, som man vel, uden at der heri skal ligge nogen forklejning, må betegne som den lille politik. Den lille politik har i høj grad sin berettigelse, men dette fællesskab må føre til, at de europæiske lande i stadig stigende grad også samordner deres udenrigspolitik. Den rent nationale interesse må beskyttes og skal beskyttes, men den må nødvendigvis, hvis Europa skal yde et bidrag til bevarelse af verdensfreden, blive det sekundære og den europæiske politik det primære. Dette europæiske fællesskab, som det ytrer sig i vore forskellige institutioner, må i stadig stigende grad være ledetråden, og det må navnlig veje tungt ved udformningen af vor politik inden for De Forenede Nationer.

Det følger af sig selv, at vi har en dybtgående forpligtelse inden for De Forenede Nationer. Pagtens bestemmelser går ud på, at regionale og andre aftaler ikke må stride mod FN's pagt, men pagten tilskynder på den anden side til regionale ordninger ud fra den forudsætning, at disse vil styrke FN's virksomhed, og dette har jo til stadighed været formålet for dansk udenrigspolitik.

Hidtil har det, til trods for talrige henstillinger, skortet på en koordinering af de vesteuropæiske landes udenrigspolitik inden for FN. Den højtærede udenrigsminister var inde på dette spørgsmål og bemærkede, at det næppe heller i alle tilfælde ville være ønskeligt. Jeg forstår meget vel, hvad ministeren sigter til; der kan være tilfælde, hvor vor selvstændige bedømmelse af en opstående situation ikke kan ofres på

solidaritetens alter. Dette må dog være undtagelsen. Målet må, som forholdene lykkeligt har udviklet sig, være, at de europæiske landes uoverensstemmelser afgøres inden for vore egne vægge, og at vi udadtil optræder som en enig gruppe med den efterhånden noget beskedne vægt, som vore stemmer har i den stadig voksende verdensorganisation. En sådan klar vesteuropæisk politik ville også have styrket den danske stilling i det rent konkrete tilfælde vedrørende Østersøkommandoen og ville have gjort de russiske henvendelser ganske urealistiske.

Naturligvis iagttager man fra Sovjetunionens side enhver tøven, enhver svaghed i det vesteuropæiske samarbejde og sætter ind på de ømme steder. Jeg er helt enig i den højtærede udenrigsministers tilbagevisning af de beskyldninger, der har været fremsat mod Danmark i denne forbindelse. På den anden side kan man vel vanskeligt bebrejde Sovjetunionen, at den med alle legitime midler søger at puste til ilden, hvor der er uro, og hvor der er vanskeligheder ved at nå til enighed inden for de vesteuropæiske lande.

Der hersker jo en ganske særlig tone i dialogen med Sovjetunionen. Den sovjet-russiske regering er jo tro mod sin oprindelse, mod det proletariats diktatur, der for 40 år siden blev indført, og der er derfor en vis forskel mellem det dannelsesstrin, der finder udtryk i de udtalelser, der fremkommer fra vestlig side, og dem, der fremkommer fra østlig side. Men dette skulle naturligvis ikke umuliggøre en forståelse, en forståelse, der alene kan bygge på, at der er lighed i styrkeforholdet.

Ud fra disse betragtninger kan jeg på mit partis vegne fuldt ud tiltræde den beslutning, der nu er truffet inden for regeringen med hensyn til kommandoforholdene i Østersøområdet; men jeg kan ikke tilbageholde en vis kritik, fordi man har tøvet så længe med denne beslutning.

Det er vel sandsynligt, at den russiske note til Finland, hvis den overhovedet var fremkommet, ville have haft et andet indhold, hvis kommandoforholdene i Østersøen var bragt i orden på et langt tidligere tidspunkt. Der er jo ikke sket nogen som helst ændring; der er ikke kommet én soldat mere under NATOs eventuelle kommando;